บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการดูแลช่องปากเด็กอายุ 9 เดือน ถึง 3 ปี ของผู้ปกครอง ในคลินิกเด็กดี

ชื่อนักวิจัย นางสาวพัชราภรณ์ พรมพิชัย

ผู้นำเสนอผลงาน นางสาวพัชราภรณ์ พรมพิชัย

บทนำ จากผลการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพ ในปี 2550 พบว่าเด็กอายุ 3 ปี มีฟันน้ำนมผุ ถึงร้อยละ 61.4 ในปี 2551 -2552 อำเภอท่าวังผามีเด็กอายุ 3 ปี มีฟันน้ำนมผุ ร้อยละ 53.02 และ 57.55 ซึ่งการเกิดโรคฟันผุในเด็กกลุ่มนี้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น การเกิดโรคฟันผุในเด็กปฐมวัยจะส่งผลทำให้เกิดการสูญเสียฟันน้ำนมไปก่อนเวลาอันสมควรซึ่งฟันน้ำนมมีความสำคัญต่อเด็กวัยนี้อย่างยิ่ง เนื่องจากมีผลต่อการเจริญเติบโตของใบหน้า ช่วยให้ฟันแท้เจริญเติบโตตามปกติฟันขึ้นในตำแหน่งที่ถูกต้อง หากเด็กสูญเสียฟันก่อนกำหนดจะทำให้เด็กไม่มีฟันเคี้ยวอาหารส่งผลต่อประสิทธิภาพการบดเคี้ยว ภาวะโภชนาการและผลต่อการเจริญเติบโตของเด็ก การเกิดโรคฟันผุในเด็ก มีปัจจัยหลายอย่าง ซึ่งพฤติกรรมการเลี้ยงดู การดูแลช่องปากมีความสำคัญ ถ้าหากว่าเด็กได้รับพฤติกรรมการดูแลที่ถูกต้องเหมาะสม จากผู้ปกครอง ก็จะทำให้มีสุขภาพช่องปากที่ดีได้ และสุขภาพด้านอื่นๆก็จะดีตามมา ดั้งนั้นผู้ปกครองควรต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็ก และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กของผู้ปกครอง

การวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลช่องปากเด็กของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองเด็กอายุ 9 เดือน ถึง 3 ปี ที่พาเด็กมารับวัคซีนในคลินิกเด็กดี โรงพยาบาลท่าวังผา อำเภอท่าวังผา โดยใช้แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมด้านทันตสุขภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทัศนคติ และด้านการปฏิบัติของผู้ปกครอง ที่เกี่ยวข้องกับทันตสุขภาพ ระหว่างเดือน มกราคม ถึง มีนาคม 2553 วิเคราะห์สถิติโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีทัศนคติเกี่ยวกับทันตสุขภาพ มีระดับทัศนคติในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 95.08 และด้านการปฏิบัติของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลช่องปากของเด็กอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 93.44 และด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับทันตสุขภาพ ผู้ปกครองมีความรู้ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ75.84 แต่มีความรู้น้อยที่สุดในเรื่องอายุการหย่านมขวดของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 70.49

ข้อเสนอแนะ การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยเน้นให้ความรู้ในเรื่องการหย่านมขวดให้กับผู้ปกครอง เนื่องจากการให้เด็กกินนมจากขวดจะมีผลต่อฟันทำให้เด็กมีฟันผุ นอกจากโรคฟันผุแล้ว การดูดนมขวด ดูดนิ้ว ดูดจุกนมตลอดเวลาจนอายุเกิน 3 ปี ยังส่งผลทำให้ฟันเจริญเติบโตผิดปกติอีกด้วย

สาระสำคัญ

ชื่องานวิจัย การศึกษาพฤติกรรมการดูแลช่องปากเด็กอายุ 9 เดือน ถึง 3 ปี ของผู้ปกครอง ในคลินิกเด็กดี

ชื่อภาษาอังกฤษ Dental care behavior in children aged among 3 mouth – 3 year of parents at Well Baby Clinic in Thawangpha H ospital

ชื่อนักวิจัย นางสาว พัชราภรณ์ พรมพิชัย

ชื่อผู้นำเสนอผลงาน นางสาว พัชราภรณ์ พรมพิชัย

ความเป็นมาและความสำคัญของงานและปัญหาในการศึกษา/วิจัย

งานส่งเสริมทันตสุขภาพในผู้ปกครองเด็ก เป็นงานที่สำคัญ เนื่องจากการเกิดโรคฟันผุในเด็กกลุ่มนี้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น การเกิดโรคฟันผุในเด็กปฐมวัย จะส่งผลทำให้เกิดการสูญเสียฟันน้ำนมไปก่อนเวลาอันสมควร ซึ่งฟันน้ำนมมีความสำคัญต่อเด็กวัยนี้อย่างยิ่ง เนื่องจากมีผลต่อการเจริญเติบโตของใบหน้า ช่วยให้ฟันแท้เจริญเติบโตตามปกติ ฟันขึ้นในตำแหน่งที่ถูกต้อง หากเด็กสูญเสียฟันก่อนกำหนดจะทำให้เด็กไม่มีฟันเคี้ยวอาหาร ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบดเคี้ยว ภาวะโภชนาการและผลต่อการเจริญเติบโตของเด็ก การเกิดโรคฟันผุในเด็ก มีปัจจัยหลายอย่าง ซึ่งพฤติกรรมการเลี้ยงดู การดูแลช่องปากมีความสำคัญ ถ้าหากว่าเด็กได้รับพฤติกรรมการดูแลที่ถูกต้องเหมาะสม จากผู้ปกครอง ก็จะทำให้มีสุขภาพช่องปากที่ดีได้ และสุขภาพด้านอื่นๆก็จะดีตามมา ดั้งนั้นผู้ปกครองควรต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็ก และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม จากผลการสำรวจสภาวะสุขภาพ ในปี 2550 พบว่าเด็กอายุ 3 ปี มีฟันน้ำนมผุถึงร้อยละ 61.4 จากการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพ ของจังหวัดน่าน ในปี 2550 พบว่าเด็กอายุ 3ปี มีฟันน้ำนมผุถึงร้อย 62.66 และอำเภอท่าวังผาเด็กอายุ 3 ปี มีฟันน้ำนมผุ ถึงร้อยละ 53.02 , 57.55 ในปี 2550 และปี 2551 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลช่องปากเด็กอายุ 9 เดือน ถึง 3 ปีในคลินิกเด็กดี

วิธีการศึกษา แบบการวิจัย เชิงสำรวจ

กลุ่มตัวอย่างคือผู้ปกครองเด็กอายุ 9 เดือน ถึง 3 ปี จำนวน 61 คน เลือกแบบเฉาะเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือ การเก็บข้อมูลการวิจัย ในคลินิกเด็กดี โรงพยาบาลท่าวังผา ระหว่างเดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2553 วิเคราะห์สถิติโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 81.96 อายุของกลุ่มตัวอย่าง ที่ศึกษาพบว่ามีอายุอยู่ในช่วง 31- 50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.67 ส่วนระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา

ตอนปลายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.06 ความเกี่ยวข้องกับเด็กส่วนใหญ่เป็นมารดา คิดเป็นร้อยละ 78.69 ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 31.67 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.34 กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับทันตสุขภาพในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 95.08 และด้านการปฏิบัติของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลช่องปากของเด็กอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 93.44 และด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับทันตสุขภาพ ผู้ปกครองมีความรู้ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ75.84 แต่มีความรู้น้อยที่สุด ในเรื่องอายุการหย่านมขวดของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 70.49

การนำสิ่งที่ได้จากการศึกษา/วิจัย ครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์

เน้นให้ความรู้ในเรื่องการหย่านมขวดให้กับผู้ปกครอง เนื่องจากการให้เด็กกินนมจากขวดจะมีผลต่อฟันทำให้เด็กมีฟันผุ สาเหตุสำคัญของฟันผุรุนแรงในเด็กเล็กนี้ เนื่องมาจากการดูดนมขวดเป็นเวลานานๆ แม้เมื่ออายุมากขึ้นแล้วก็ยังคงดูดนมขวดอยู่ต่อไป โดยเฉพาะการดูดนมก่อนนอนแล้วหลับคาขวดนม คราบน้ำนมจะเคลือบฟันที่มีอยู่ในปากไว้ตลอดเวลา เพราะในขณะหลับน้ำลายจะหลั่งน้อยกว่าเวลาตื่น การชะล้างคราบนมบนฟันก็ไม่ดีพอ เชื้อโรคในปากก็จะใช้คราบนมนั้นเป็นอาหารในการเจริญเติบโตและปล่อยกรดออกมาทำลายฟันในที่สุด นอกจากโรคฟันผุแล้ว การดูดนมขวด ดูดนิ้ว ดูดจุกนมตลอดเวลาจนอายุเกิน 3 ปี จะมีผลทำให้ฟันหน้าบนยื่น ฟันหน้าล่างล้มเข้าด้านใน ทำให้ตำแหน่งลิ้นขณะกลืนผิดปกติ มีแรงดันจากลิ้นและแก้มต่อฟันหลัง ทำให้เกิดขากรรไกรบนโค้ง แคบ เพดานอยู่สูง และอาจมีผลต่อการสบฟันหลังผิดปกติด้วย

อ้างอิง

กฤษฎา โตศักดิ์ภราเลิศ ชัยวัฒนน์ วราอุบล เชาวีสิน ชัยทนุวงศ์ ธิติพงษ์ พฤกษศรีสกุล สรรพสิทธิ์ ปัญญา และสัมพันธ์ ติงธนาธิกุล. (2552) . *ฟันผุที่เกิดจากการเลี้ยงลูกด้วยนมขวด.* สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2552. จาก http://www.childrenhospital.go.th/main/dent/content20.html

กลุ่มงานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน. (2552). *รายงานการสำรวจสภาวะช่องปากกลุ่มอายุ 3,5,12,60-74 ปี จังหวัดน่าน พ.ศ. 2552.* เอกสารประกอบการประชุมกลุ่มงานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน.

จันทนา อึ้งชูศักดิ์ บุบผา ไตรโรจน์ วิกุล วิสาลเสสถ์ และสุรางค์ เชษฐพฤนท์. (2545). *สุขภาพช่องปากเด็กปฐมวัย.* กรุงเทพ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.